

Geliş Tarihi / Received Date

29.07.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date

16.03.2023

Sara Şahinkanat'ın Resimli Çocuk Kitaplarının Biçimsel, İçerik ve Resimleme Özellikleri Açısından İncelenmesi¹

Examination of Sara Şahinkanat's Illustrated Children's Books in Terms of Formal, Content and Illustrative Features

Enis ERKAN²Ayşegül OĞUZ NAMDAR³

Öz

Bu araştırmada, Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma doküman incelemesi modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Sara Şahinkanat'ın yazdığı 8 adet resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitapları, kullanılan "Kitap İnceleme Formu" na göre künye bilgileri, biçimsel özellikler, içerik özellikleri ve resimleme özellikleri olmak üzere dört tema altında incelenmiştir. İncelemede elde edilen verilerin betimsel analizleri yapılmış ve yapılan analizler yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçim, içerik ve resimleme özellikleri açısından nitelikli olduğu, bu kitapların çocukların sosyal, duygusal ve dil gelişimlerine katkı sağlayabileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, resimli çocuk kitapları, Sara Şahinkanat, biçimsel özellikler, içerik özellikleri, resimleme özellikleri.

Abstract

In this study, it was aimed to examine Sara Şahinkanat's illustrated children's books in terms of formal, content and illustration features. The research has been conducted by using document review method. Sara Şahinkanat's

¹ Bu araştırma "Sara Şahinkanat'ın Resimli Çocuk Kitaplarının Biçimsel, İçerik ve Resimleme Özellikleri Açısından İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rize/TÜRKİYE, E-mail: enis_erk_n_53@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6317-2040

³ Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Rize/TÜRKİYE, E-mail: aysegul.oguz@erdogan.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6853-8507

8 illustrated children's books were reviewed in the research. Sara Şahinkanat's illustrated children's books which constitute the study group of the research were analyzed under four themes including book information, formal features, content features and illustration features based on the "Book Review Form" used. The frequency analysis of the data obtained in the study was made and the analyzes were interpreted. As a result of the research, it was determined that Sara Şahinkanat's illustrated children's books are qualified in terms of form, content and illustration features, and these books can contribute to the social, emotional and linguistic development of children.

Keywords: Children's books, illustrated children's books, Sara Şahinkanat, formal features, content features, illustrative features.

Giriş

Çocukların yaşamlarını mutlu bir şekilde devam ettirebilmeleri için zihinsel, fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını gidermeleri gerekmektedir. Çocukların zihinsel, fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını gidermelerine yardımcı olan en önemli unsurlardan birisi de çocuk edebiyatı eserleridir. Çocukların gerek ihtiyaçlarının karşılanmasında gerekse geleceğe sağlam temellerle ilerleyebilmesinde çocuk edebiyatının yeri önemlidir. Çocuk edebiyatı, çocukların sevgi, güven, estetik ve oyun gibi temel ihtiyaçlarını karşılarken onların sosyal, duygusal ve dilsel gelişimlerine de katkı sağlamaktadır (Şirin, 2000). Bu nedenle çocuklar küçük yaşlardan itibaren onlara kitap sevgisini aşılacak nitelikli ve kaliteli kitaplarla tanıştırılmalıdır. Resimli çocuk kitapları çocukların ilk tanıştığı kitap türleri arasında yer alan önemli kitaplardır.

Çocukların hayatında önemli yere sahip olan resimli çocuk kitaplarına gereken önemin gösterilmesi ve bu kitapların büyük bir titizlikle hazırlanması gerekmektedir. Kitaplar, içerik ve biçimsel olarak çocuklara uygun tasarlanmalı, onları okumaya teşvik ettirici nitelikler taşımalıdır. Resimli çocuk kitaplarının kapakları kalın ve dayanıklı olmalı, kapakta bulunan resim çocukların dikkatini çekecek tarzda olmalıdır. Kitabın büyüklüğü ve kullanılan punto sayısı çocukların yaş seviyesine uygun olacak şekilde tasarlanmalıdır. Resimlerin metin ile uyumlu, canlı ve renkli olmasına dikkat edilmelidir. Kitapta kullanılan dil ve üsluba gereken hassasiyet gösterilmeli, kahramanların özellikleri özenle seçilmelidir (Yılar & Turan, 2007).

Araştırmanın Önemi

Çocukların edebiyatla tanışmasını sağlayan resimli çocuk kitapları çocuğun; kitap okuma alışkanlığı kazanmasında, iletişim becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmesinde, estetik değerleri kavramasında, yaşadığı toplumu tanımada ve bu topluma uyum sağlamasında oldukça önemli paya sahiptir (Şirin, 2007). Çocukların gelişiminde bu denli büyük bir öneme sahip olan bu kitapların çocuklar tarafından ilgiyle okunması ve dinlenilmesi için nitelikli ve kaliteli olması gerekmektedir.

Resimli çocuk kitapları, çocukların yaş seviyeleri, becerileri, ilgi alanları ve beklentileri dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Çocuk kitapları oluşturulurken, kapak, harf puntosu, sayfa düzeni, kâğıt kalitesi, boyut, resim kalitesi, konu, karakterlerin özellikleri, dil ve anlatım gibi faktörlere dikkat edilmelidir (Aytekin,

2016). Bu nedenle resimli çocuk kitabı oluşturulma sürecinde yer alan yazar ve çizerlerin hangi hususlara dikkat edilmesi gerektiği konusunda donanımlı olmaları ve titiz davranmaları gerekmektedir.

Sara Şahinkanat, çocuk edebiyatı alanında son dönemde önemli çalışmalar yapmış, kaleme aldığı resimli çocuk kitapları ile ses getirmiş önemli yazarlardandır. Bu çalışmada Sara Şahinkanat'ın sekiz kitabı incelenmiştir. İlk kitabını oğlu için yazan Sara Şahinkanat, 2009 yılında “Oshima Uluslararası El Yapımı Kitap Yarışmasında”, “Kertenkelenin Sihirli Kuyruğu” kitabıyla “Acceptance” ödülünü almış ve “Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kız'dan” isimli kitabı “ÇGYD 2009 Yılın En İyi Resimli Öykü Kitabı” seçilmiştir. Ayrıca “Beyoğlu Macerası: Bilgi Avcıları Gizli Görevde” isimli kitabı da “ÇGYD 2011 Yılın En İyi Tasarım Ödülü” almıştır. İlk kitabıyla ödül alarak yazarlığa başlayan, kitaplarının baskı sayıları günden güne artan, Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme açılarından hangi özelliklere sahip olduğu incelenmesi gereken bir durumdur. Bunun yanında ailelerin ve öğretmenlerin bu kitapların biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri hakkında bilgi sahibi olması da önem arz etmektedir. Bu denli öneme sahip olan Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi çocuk edebiyatımız açısından önemlidir. Ayrıca literatürde Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının incelenmesine yönelik herhangi bir araştırma bulunmaması, bu araştırmanın literatüre katkı sağlaması bakımından önemini daha da arttırmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitapları biçimsel özellikleri açısından hangi özellikleri taşımaktadır?
2. Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitapları içerik özellikleri açısından hangi özellikleri taşımaktadır?
3. Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitapları resimleme özellikleri açısından hangi özellikleri taşımaktadır?

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Sara Şahinkanat'ın yazdığı ve katkıda bulunduğu sekiz resimli çocuk kitabının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesiyle sınırlıdır. Araştırmada yer alan kitaplar şunlardır: Annemin Çantası, Babamın Battaniyesi, Beyoğlu Macerası: Bilgi Avcıları Gizli Görevde, Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kız'dan?, Maymun Kral, Üç Kedi Bir Canavar, Üç Kedi Bir Dilek, Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor.

Yöntem

Araştırma Modeli

Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme açısından incelenmesine ilişkin yapılan bu çalışma, nitel araştırma kapsamında doküman incelemesi yöntemiyle incelenmiştir.

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi, araştırılması planlanan olgular hakkında veri toplanabilecek yazılı kaynakların analizini kapsamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracının belirlenmesi kapsamında ilk olarak araştırma ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Çocuk gelişimi ve çocuk edebiyatı alanında yapılmış araştırmalar, yayınlanmış kitaplar, yazılmış tezler ve bildirimler incelenmiştir. Sara Şahinkanat'ın kaleme aldığı resimli çocuk kitapları ilgili yayınevinden temin edilmiştir. Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özelliklerini incelemek amacıyla Kardaş Koçak (2017) tarafından geliştirilen "Kitap İnceleme Formu" kullanılmıştır. Bu form Kardaş Koçak'ın 2017 yılında yapmış olduğu tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır. Ölçek, Kardaş Koçak'ın izni alınarak bu çalışmada kullanılmıştır. Kullanılan kitap inceleme formu; künye bilgileri 20 madde, biçimsel özellikleri 9 madde, içerik özellikleri 18 madde, resimleme özellikleri 8 madde olmak üzere toplam 4 bölüm ve 55 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen bulgular betimsel yöntemle analiz edilmiştir. Betimsel analiz modelinde amaç, elde edilen verilerin önceden belirlenen başlıklara göre sınıflandırılıp, özetlenmesi ve yorumlanmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Betimsel analiz, analize uygun bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verileri işleme, bulguları tanımlama ve bulguları yorumlama olmak üzere dört aşamadan oluşur (Karataş, 2015).

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitapları, kullanılan "Kitap İnceleme Formu" na göre künye bilgileri, biçimsel özellikleri, içerik özellikleri ve resimleme özellikleri olmak üzere dört bölümde incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen verilerin frekans analizleri yapılmış ve yapılan analizler yorumlanmıştır.

Araştırmanın Güvenirliği ve Geçerliliği

Elde edilen verilerin güvenirliliğinin sınanması amacıyla iki bağımsız kodlayıcı tarafından kitapların tümü incelenmiş ve inceleme sonucunda güvenilirlik hesaplaması yapılmıştır. "Birden fazla araştırmacının veri analizinde birlikte çalıştığı durumlarda, kodlama güvenirliliğine ilişkin bir çalışma yapmak gereklidir. Bu durumda araştırmacılar, aynı veri setini kodlar ve ortaya çıkan kodlama benzerliklerini ve farklılıklarını sayısal olarak karşılaştırarak bir kodlama yüzdesine ulaşırlar. Bu tür çalışmalarda en az %70 düzeyinde bir güvenilirlik yüzdesine ulaşmak gerekir" (Yıldırım & Şimşek, 2008: 233). Güvenirlik hesaplamasında Miles ve Huberman'ın güvenilirlik formülü kullanılmıştır: $Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı} \times 100$. Güvenirlik puanı % 96.8 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Kitapların Künye Bilgilerine Ait Bulgular

Tablo 1. Kitapların Yaş Grubu Özelliklerine Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Belirtilmemiş	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
0-2 yaş	0	
3-6 yaş	0	
7 yaş ve üzeri	0	
Toplam	8	

Tablo 1’de belirtildiği gibi incelenen kitapların hiçbirinde hitap ettiği yaş grubu belirtilmemiştir. Aileler çocuklarına kitap seçerken çocuklarının kitabı daha iyi anlayabilmelerini sağlamak ve onlara kitap okuma alışkanlığı kazandırabilmek için seçtikleri kitapların hitap ettikleri yaş düzeylerine dikkat etmeleri gerekmektedir.

Tablo 2. Kitapların Baskı Sayısına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
1-10 Baskı	1	K2
11-20 Baskı	4	K1, K4, K5, K6
21-30 Baskı	2	K3, K7
30 Baskı ve üzeri	1	K8
Toplam	8	

Tablo 2’de belirtildiği gibi incelenen kitaplarda 1-10 baskı arasında olan bir kitap, 11-20 baskı arasında olan dört kitap, 21-30 baskı arasında olan iki kitap, 30 baskı ve üzeri olan bir kitap vardır. İncelenen kitaplar arasında baskı sayısı en az olan kitap “Babamın Battaniyesi”, baskı sayısı en çok olan ise “Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor” adlı kitaptır. İncelenen kitapların hepsinde dış kapak üzerine baskı sayısı bilgisi yer almaktadır. Baskı sayısına bakılarak kitapların okuyucular tarafından ne kadar tercih edildiği veya hangi kitabın daha çok satıldığı gibi bilgilere ulaşılmaktadır. Bu nedenle kitaplarda baskı sayısı belirtilmesi önemli bir husustur.

Tablo 3. Kitapların Sayfa Sayılarına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
20-30 sayfa	2	K4, K5
31-40 sayfa	5	K1, K2, K6, K7, K8
41 sayfa ve üzeri	1	K3
Toplam	8	

Tablo 3’de belirtildiği gibi incelenen kitaplarda 20-30 sayfa aralığında olan iki kitap, 31-40 sayfa aralığında olan beş kitap, 41 sayfa ve üzeri sayfa sayısına sahip bir kitap vardır. İncelenen kitaplar arasında sayfa sayısı en az olan kitap Maymun Kral, sayfa sayısı en çok olan ise “Beyoğlu Macerası: Bilgi Avcıları Gizli Görevde” adlı kitaptır. Çocukların dikkat süreleri yetişkin bireylere göre daha kısadır. Bu nedenle çocukların kitapları daha iyi anlayabilmelerini ve keyifli vakit geçirmelerini sağlamak için küçük yaştaki çocuklara hitap eden hikâye kitaplarının uzun olmaması gerekmektedir. Resimli öykü kitaplarının sayfa sayısı, hitap ettiği yaş grubundaki çocukların dikkat sürelerine uygun olması önemlidir (Ural, 2013).

Tablo 4. Kitaplarda Yazar ve Resimleyen Adının Yerine Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Ön kapakta	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
İç kapakta	0	
Arka kapakta	0	
Yok	0	
Toplam	8	

Tablo 4’te belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde yazar ve resimleyen adı ön kapakta yazılmıştır. Kitap kapağında yazılması gereken en önemli unsurlardan birisi de yazar ve resimleyen adıdır. Yazara ve resimleyene saygı duyulduğunun gösterilmesi ve okuyucuların okuduğu kitabın hangi yazara ve resimleyene ait olduğunu daha kolay hatırlayabilmesi için kitapların kapağına yazar ve resimleyen adı yazılmalıdır.

Tablo 5. Kitaplarda Yazarların Tanıtılmış Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 5’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde yazar tanıtılmıştır. Kitaplarda yazarın özgeçmişi ve diğer eserleri hakkında bilgiler verilmesi, çocukların yazarın hayatını öğrenerek onları örnek almalarını ve yazara ait diğer eserleri öğrenerek o kitaplara karşı okuma isteği duymalarını sağlar (Tanrıverdi & Apak, 2008). Yazarların tanıtılması çocuklara katkı sağladığı gibi yazarların diğer eserlerinin tanıtılmasına da katkı sağlar.

Tablo 6. Kitapların Biçim Özelliğine Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Dikdörtgen	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kare	0	
Toplam	8	

Tablo 6’da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümü dikdörtgen biçimindedir. Çocukların kitapla aralarında bağ kurabilmesinde kitabın biçim tasarımı oldukça önemlidir. Çocuk kitabı ilk gördüğü andan itibaren içinde okuma arzusu oluşması gerekmektedir. Resimli çocuk kitaplarının biçimlerinde çeşitlilik olması çocukların kitaplara karşı olan ilgilerini sürekli hale getirmesinde önemli rol oynar (Kardaş Koçak, 2017). Karatay (2011) dikdörtgen, kare, üçgen biçiminde tasarlanan kitapların yanında oyuncak biçiminde tasarlanan kitapların da çocukların ilgisini çekeceğini belirtmiştir. Demircan (2006) ise çocuk kitaplarının dikdörtgen veya kare biçiminde tasarlanması ve çocuklar tarafından kolay taşınabilir olması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 7. Kitapların Arka Kapağında Hikâyenin Özetinin Belirtilmiş Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 7’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünün arka kapağında hikâyenin özeti belirtilmiştir. Ebeveynler çocuklarına kitap seçerken seçeceği kitabın konusu, teması ve içeriği ile ilgili bilgi sahibi

olması kitap seçimlerini kolaylaştıracaktır (Avcı, 2006). Bu nedenle kitabın arka kapağında özeti yazılması önemli bir husustur.

Tablo 8. Kitapların Sayfa Numaralarının Belirtilmiş Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	1	K3
Hayır	7	K1, K2, K4, K5 K6, K7, K8
Toplam	8	

Tablo 8'de

belirtildiği gibi incelenen kitapların 1'inde sayfa numarası belirtilmiş, 7'sinde ise sayfa numarası belirtilmemiştir. İncelenen kitaplar arasında sadece Beyoğlu Maceresi: Bilgi Avcıları Gizli Görevde adlı kitapta sayfa numarası belirtilmiştir. Sayfa numarası, kitap içeriğindeki sayfaların daha kolay bulunmasına ve kitap okurken kalınan sayfanın belirlenmesine yardımcı olur.

Kitapların Dış Yapı Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo 9. Kitapların Ciltlenme Özelliklerine Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Zımbalı	0	
Yapıştırırmalı	0	
Dikişli	0	
Spiral	0	
Sırttan Yapıştırırmalı ve Dikişli	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Toplam	8	

Tablo 9'da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde sırttan yapıştırırmalı ve dikişli ciltlenme yöntemi tespit edilmiştir. Küçük yaşta çocukların kas sistemi yeterince gelişmediğinden, çocukların kitapları dağıtmadan kullanabilmesi ve kitaplık oluşturabilmesi için kitapların sağlam ciltlenmesi gerekmektedir (Kıbrıs, 2006). Çocuk kitaplarının uzun süre sağlam kalabilmesi ve çabuk yıpranmaması için iplik ile dikilmiş ciltlenme yöntemi kullanılmalıdır. Zımbalı, yapıştırırmalı veya spiral ciltlenmiş kitaplar iplik dikişle ciltlenen kitaplara göre daha az dayanıklıdır (Gündüz, 2007).

Tablo 10. Kitapların Boyutlarına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Küçük	0	
Orta	0	
Büyük	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Toplam	8	

Tablo 10’da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünün büyük boyutlu olduğu tespit edilmiştir. Çakmak Güleç ve Geçgel (2005) kitabın sırt boyutuna göre sınıflama yapılabileceğini; küçük boy kitapların 12-15 cm, orta boy kitapların 16-22 cm, büyük boy kitapların ise 22 cm’den uzun olduğunu belirtmiştir. Araştırmada da kitabın sırt boyutu 12-15 cm olan kitaplar küçük boy, 16-22 cm olan kitaplar orta boy, 22 cm’den uzun olan kitaplar ise büyük boy olarak değerlendirilmiştir. Çocuklar farklı boyutlardaki kitapları karıştırmaktan ve okumaktan hoşlanırlar (Senemoğlu, 2004). Bu nedenle çocukların kitaplara olan ilgisinin artması için farklı boyutlardaki kitaplar ile tanıştırılması önemlidir.

Tablo 11. Metinlerde Kullanılan Harflerin Puntolarına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Küçük	0	
Uygun	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Büyük	0	
Toplam	8	

Tablo 11’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde harf puntolarının uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada punto büyüklüğü 18’den küçük olanlar “küçük”, 18-24 aralığında olanlar “uygun”, 24’den büyük olanlar ise “büyük” olarak değerlendirilmeye alınmıştır. Resimli çocuk kitaplarında harflerin punto büyüklüğü, kitabın hitap ettiği yaş grubuna uygun olacak şekilde seçilmelidir (Kıbrıs, 2006). Okul öncesi çocuklar için yazılan kitaplarda 18-24 aralığındaki puntolar uygun iken okumaya yeni başlayan çocuklar için yazılan kitaplarda 16-18 punto uygundur (Ural, 2013). Milli Eğitim Bakanlığı ise 6 yaş çocuk kitapları için 24 puntunun, 7-9 yaş çocuk kitapları için 16-18 puntunun, 10 yaş çocuk kitapları için 12 puntunun, 10 yaşından büyük çocuklara hitap eden kitaplarda ise 11 puntunun kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 12. Metinlerde Satır Arası, Sağ-Sol ve Alt-Üst Boşlukların Uygun Olmasına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 12’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde satır arası boşlukların uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada incelenen kitaplardaki metinlerin satır arası, sağ-sol ve alt-üst boşluklarının 1 cm ve üzeri ise “uygun”, 1 cm den küçük ise “uygun değil” olarak değerlendirilmiştir. Çocuk kitaplarında satırların aralığı normal aralıklı veya normalden az daha fazla aralıklı olmalı, metindeki yazılar birbirine karıştırılmamalıdır (Ural, 2013). Metinlerdeki satır aralığının uygun olması çocuğun hem kitabı daha iyi anlayabilmesi hem de göz sağlığı açısından önemlidir. Bunun yanında sayfa kenarlarının da çocukların yazı yazabileceği veya resim yapabileceği genişlikte olması gerekmektedir (Lukens vd. 2013).

Tablo 13. Sayfaların Temizlenmeye Uygun Olmasına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 13’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünün sayfaları temizlenmeye uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada sayfalar, ıslak bezle silindiğinde soyulma olmuyorsa “uygun”, soyulma oluyorsa “uygun değil” olarak değerlendirilmiştir. Resimli çocuk kitapları çocuklar tarafından oyuncak olarak da kullanıldığı için sayfalar kolayca kirlenebilir veya sayfanın üzerine bir şey dökülebilir. Çocukların bu kitabı tekrardan kullanabilmesi için sayfaların temizlenmeye uygun olması gerekmektedir.

Tablo 14. Kitapların Mat ve 1. Hamur Kâğıda Basılmasına Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	

Toplam 8

Tablo 14’te belirtildiği gibi incelenen kitapların tümü mat ve 1. hamur kâğıda basılmıştır. Resimli çocuk kitaplarında kullanılacak kâğıdın niteliği çok önemlidir. Parlak kâğıtlar çocuklara hoş gözükse de ışığı yansıttığı için çocukların gözünü çok çabuk yormakta ve okumayı zorlaştırmaktadır. Çocukların göz sağlığının bozulmaması ve kitabın uzun süre kullanılabilmesi için çocuk kitapları mat ve dayanıklı kâğıtlara basılmalıdır (Sarıyüce, 2012). Kâğıt mürekkebi dağıtmamalı, resmin rengini değiştirmemeli ve sayfadakileri arkaya geçirmemelidir (Güleç & Geçgel, 2005). Kâğıdın ağır gramajlı olması, sayfaların daha rahat çevrilmesini sağlarken sayfadaki resmin arkaya gölge yapmasını da engellemektedir (Tür & Turla, 2005). 2. hamur kâğıtlar daha kolay yıprandığı ve sarardığı için çocuk kitaplarında tercih edilmemelidir.

Kitapların İç Yapı Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo 15. Kitaplarda Yabancı Kelimeler Kullanılma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	0	
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Toplam	8	

Tablo 15’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde yabancı kelimelerin kullanılma durumu hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocukların dinledikleri veya okudukları kitaplarda anlamını bilmediği yabancı kelimelerle karşılaşmaları kitaplardan uzaklaşmalarına sebebiyet verebilmektedir (Yılmaz, 2016). Bu nedenle çocuk kitaplarında yabancı kelimelere yer verilmemeli, çocukların anlayabileceği kelimeler ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.

Tablo 16. Kitaplarda Cümlelerin, Noktalama ve Dil Bilgisi Kurallarına Uygun Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	0	
Toplam	8	

Tablo 16’da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde kullanılan cümlelerin noktalama ve dil bilgisi kurallarına uygun olma durumu her zaman olarak tespit edilmiştir. Noktalama işaretlerinin hatasız kullanılması, çocuğun anadilini geliştirmesine katkıda bulunurken vurgu, tonlama ve duraklamalar sayesinde okunanları ve söylenenleri anlamada çocuklara yardımcı olmaktadır (Kardaş Koçak, 2017). Çocuk kitaplarında noktalama işaretleri doğru ve yerinde kullanılmalı ve noktalama işaretlerinin ne kadar önemli olduğu çocuklara hissettirilmelidir (Kıbrıs, 2006). Ayrıca dil bilgisi kurallarının öğrenilmesinde çocuk kitaplarının önemli rolü vardır.

Tablo 17. Kitaplardaki Kavramların ve Cümlelerin Açık ve Anlaşılır Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	0	
Toplam	8	

Tablo 17’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde kullanılan kavramların ve cümlelerin açık ve anlaşılır olma durumu her zaman olarak tespit edilmiştir. Örneğin; “O gün hava çok sıcaktı. Küçük maymun Muni’nin canı sıkılıyordu. Ne yapsaydı? Nasıl oyalansaydı?”. “Maymun Kral” kitabının 1. sayfasından alıntılanan bu paragrafta da görüldüğü üzere kavramlar ve cümleler açık ve anlaşılırdır. Kitaplarda kullanılan kavramlar ve cümleler çocuklar tarafından rahatlıkla anlaşılabilir şekilde açık ve yalın bir dille yazılmalıdır (Tokgöz, 2006).

Tablo 18. Kitaplarda Basit Cümleler Kullanılma ve Kısa Paragraflara Yer Verilme Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	0	
Toplam	8	

Tablo 18’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde basit cümle kullanılma ve kısa paragraflara yer verilme durumu her zaman olarak tespit edilmiştir. Örneğin; “Bugün bir hayale kapıldım. Nedense çantamızı süper sandım. Sonunda gerçeği anladım. Aslında süper olan çanta değil...”. “Annemin

Çantası” kitabının 25. sayfasından alıntılanan bu paragrafta da görüldüğü gibi kullanılan cümleler kısa ve basittir. Küçük yaştaki çocuklara hitap eden kitaplarda tek özne ve yüklemden oluşan cümleler kurulmalı, birden fazla yargı bildiren cümlelerden uzak durulmalı ve kısa paragraflara kullanılmalıdır (Kaya, 2011).

Tablo 19. Hikâyelerin Giriş, Gelişme ve Sonuç Bölümlerinden Oluşma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 19’da belirtildiği gibi incelenen kitaplarda bulunan hikâyelerin tümünün giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluştuğu tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitaplarında metinler bir plan dâhilinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşmalıdır. Yazar, metnin giriş kısmında hareket ve gelişme yaratır. Gelişme kısmında problemleri ve zıtlıkları ortaya koyar. Sonuç kısmında ise problemlere ve zıtlıklara çözümler bularak metni sonlandırır (Çakmak Güleç & Geçgel, 2005).

Tablo 20. Kitapların Adının Konuları İle Bağdaşma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 20’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde kitapların adının konuları ile bağdaş olduğu tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitabının adı, kitabın konusu ile bağdaş ve dikkat çekici olması gerekmektedir. Çocuk, resimli hikâye kitabının ismini okuduğunda kitabın konusu hakkında çıkarımlar yapabilmelidir.

Tablo 21. Kitaplarda Etik ve Evrensel Değerlere Yer Verilme Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 21'de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde etik ve evrensel değerlere yer verilmiştir. Etik değer olarak "Üç Kedi Bir Canavar" kitabında şefkat, merhamet, iyilik değerlerine yer verilirken "Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor" kitabında hoşgörü, iyilik, merhamet, nezaket değerlerine yer verilmiştir. Çocukların ahlaki yönden gelişimini desteklemek için çocuk kitaplarında etik değerlere yer verilmelidir. Evrensel değer olarak ise "Annemin Çantası" kitabında sevgi, saygı, hayvan sevgisi, yardımseverlik değerlerine yer verilirken "Maymun Kral" kitabında adalet, dostluk, sevgi değerlerine yer verilmiştir. Çocuk kitapları evrensel değerleri çocuklara öğretmede önemli görev üstlenmelidir (Gönen, 2017). Resimli hikâye kitaplarına seçilecek temalar evrensel değerlere uygun, karakterlerde çocuğa sevgi, saygı, adalet gibi evrensel değerleri aktaracak özellikte olmalıdır.

Tablo 22. Konuların Öğretici ve Düşündürücü Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 22'de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünün konularının öğretici ve düşündürücü olduğu tespit edilmiştir. Örneğin Beyoğlu Macerası: Bilgi Avcıları Gizli Görevde kitabı çocuklara İstanbul hakkında bilgiler öğretirken Maymun Kral kitabı çocuklara ormanlar hakkında bilgiler öğretmektedir. Resimli çocuk kitabında işlenecek konular ilgi çekici, eğlendirici aynı zamanda öğretici ve düşündürücü nitelikte olmalıdır. Toplum ve çevreyi tanıtmalı, araştırmacı, eleştirici, özgür düşünen çocuklar yetiştirmeyi amaçlamalıdır (Yörükoğlu, 1996).

Tablo 23. Kitaplarda Mecaz Kelimelerin ve Argo Kelimelerin Olmama Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 23'de belirtildiği gibi incelenen kitaplarda mecaz ve argo kelimelerin kullanılmadığı tespit edilmiştir. Resimli çocuk kitaplarında mecazlı söyleyişler ve argo kelimeler kullanılmamalı, edat ve bağlaçlara olabildiğince az yer verilmelidir (Demircan, 2006). Resimli hikâye kitaplarının hitap ettiği çocuklar soyut işlemler dönemine henüz geçmemiş oldukları için mecazlı söyleyişleri anlamlandırmakta zorluk çekerler (Gönen, 2017). Ayrıca resimli çocuk kitaplarında argo kelimelerin yer alması, çocukların olumsuz konuşma alışkanlığı edinmesine sebebiyet verebilmektedir (Dönmezler, 2019). Böyle bir

durumla karşılaşmamak için çocuk kitaplarında argo kelimeler kullanılmaması hususuna yazarların ve yayınevlerinin hassas davranması gerekmektedir.

Tablo 24. Konuların ve Karakterlerin, Hikâyelerin Yer ve Zaman Durumu İle Uyumlu Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 24’te belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde konuların ve karakterlerin, hikâyelerin yer ve zaman durumu ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Örneğin; maymun Muni’nin arkadaşlarıyla yaşadığı macerayı konu alan “Maymun Kral” kitabındaki hikâyeye bir ormanda yaşanmaktadır. Resimli çocuk kitabının konusu, hikâyenin yer ve zaman durumu ile tutarlı olmalı, çocukların zihninde soru işareti bırakmamalıdır.

Tablo 25. Kitapların Konusunun, Çocukların Günlük Yaşam Deneyimlerini Kapsama Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 25’de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde konuların, çocukların günlük yaşam deneyimlerini kapsadığı tespit edilmiştir. Resimli çocuk kitaplarında çocukların yaşantılarını yansıtan konular seçilmelidir (Sever, 2003). Çocuk kitapta kendi yaşantısından örnekler gördüğünde verilmek istenen mesajı daha kolay özümsemektedir (Kardaş Koçak, 2017).

Kitapların Resimleme Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo 26. Kapak Resimlerinin Kitapların İçerikleri İle Uyumlu Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 26'da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde kapak resimlerinin kitapların içerikleri ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Çocuk kitabının kapağında bulunan resim içerik ile bağlantılı ve çocukların ilgisini çekecek canlılıkta olmalıdır. Çocuklara kitabın içeriği ile ilgili ön bilgi vermelidir (Aytekin, 2016). Kapak resmi, çekici ve estetik olmanın yanında içerik hakkında ipucu vererek okurda merak duygusu uyandırmalıdır (Yılmaz, 2016).

Tablo 27. Resimlerin Anlatımının Güçlü Olma ve Ayrıntılara Dikkat Edilme Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 27'de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde resimlerin anlatımının güçlü olduğu ve ayrıntılara dikkat edildiği tespit edilmiştir. Resimler metnin vermek istediği mesajı tamamlayarak kelimelerle anlatılamayanları çizgiler ve renkler ile çocuklara aktarır, onları eğlendirir ve düşündürür (Sever, 2000). Okul öncesi dönemdeki çocuklar okuma kültürüne sahip olmadıkları için kitaplar ile ilk tanışması görseller üzerinden olur. Resimler, çocuğu heyecanlandırıp meraklandırarak kitabın içine dâhil olmasını sağlar (Gönen, 2017). Bu nedenle resimli çocuk kitaplarında kullanılan resimlerde ayrıntılara dikkat edilerek anlatım güçlendirilmelidir. Resimler, çocukların yaş seviyesine uygun olacak şekilde detaylandırılmalı, yüzeysellikten arındırılmalıdır (Gönen, 2017).

Tablo 28. Resimlerin Renkli ve Rahat Görülebilecek Büyüklükte Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 28'de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde resimlerin renkli ve rahat görülebilecek büyüklükte olduğu tespit edilmiştir. Resimli kitaplar, çocukların edebiyatla tanışmasını sağlayan ilk eserlerdir. Çocukların kitaplara karşı pozitif bakış açısı kazanmaları için bu kitapların süslü, renkli ve canlı resimlerle donatılması gerekmektedir (Gürel vd., 2007). Kitaplardaki resimlerin siyah-beyaz yerine renkli olması çocukların dikkatini daha çok çekmekte ve kitap ile olan bağlarını kuvvetlendirmektedir. Bunun yanında resimli çocuk kitaplarında kullanılacak resimler çocukların rahatça inceleyebileceği büyüklükte olmalı, sayfanın en uygun kısmına konumlandırılmalıdır.

Tablo 29. Aynı Sayfadaki Resimler İle Metinlerin Birbirlerini Tamamlamaları Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Evet	8	K1,K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Hayır	0	
Toplam	8	

Tablo 29’da belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde aynı sayfadaki resimler ile metinlerin birbirlerini tamamladığı tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitaplarında verilmek istenen mesajın çocuklar tarafından daha rahat anlaşılmasını sağlamak için resimler ve metinlerin bütünlük içerisinde verilmesi gerekmektedir. Kitaplarda resim ve metin bütünlüğünün sağlanması için metin resme göre bölünmeli, mekân, zaman ve figürler bu bağlamda tutarlı bir şekilde sunulmalıdır (Kaya, 2006).

Tablo 30. Her Sayfanın $\frac{3}{4}$ ’ü Resim, $\frac{1}{4}$ ’i Yazı Olma Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	0	
Toplam	8	

Tablo 30’da belirtildiği gibi incelenen kitaplarda her sayfanın $\frac{3}{4}$ ’ü resim, $\frac{1}{4}$ ’i yazı olma durumu her zaman olarak tespit edilmiştir. Resimli çocuk kitaplarında resimlerin sayfaya yerleşim oranları çok önemlidir (Çakmak Güleç & Geçgel, 2015). Okul öncesi dönemde bulunan çocuklara hitap eden kitaplarda resim oranı; dörtte üçü resim, dörtte biri yazı olacak şekilde ayarlanmalıdır (Oğuzkan, 2013).

Tablo 31. Resimlerde Duygu İfadelerine Yer Verilme Durumuna Ait Bulgular

Ölçütler	n	Kitaplar
Her Zaman	8	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8
Kısmen	0	
Hiçbir Zaman	0	
Toplam	8	

Tablo 31'de belirtildiği gibi incelenen kitapların tümünde, resimlerde duygu ifadelerine yer verilme durumu her zaman olarak tespit edilmiştir. Duygular, soyut kavramlar olduğu için okul öncesi dönemde bulunan çocuklar için algılanması güçtür. Resimli kitaplar, çocuklar için algılanması güç olan duyguları görsel ifadeler ile çocuklara sunmakta ve onların duyguları keşfetmesini sağlamaktadır (Şahin, 2014). Nitelikli çocuk kitaplarındaki resimler, kitapta gerçekleşen olaydaki duyguyu tam olarak yansıtabilmelidir (Aytekin, 2016).

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Kitabın hangi yaş grubuna hitap ettiği bilgisi, ailelerin çocuklarına uygun olan kitabı seçmeleri konusunda onlara yardımcı olmak adına önemli bir husustur (Tuğrul & Feyman, 2006). Bu nedenle kitap kapağının üzerinde hangi yaş grubuna hitap ettiğinin belirtilmesi öngörülmektedir. Fakat incelenen kitaplarda hitap ettiği yaş grubunun belirtilmediği tespit edilmiştir. Genel olarak resimli çocuk kitaplarına bakıldığında Talim Terbiye Kurulu onayı alınmadan yayımlandığı ve yayımlanan bu kitapların kitapevleri veya internet siteleri üzerinden kolayca çocuklara ulaştığı görülmektedir. Talim Terbiye Kurulu onayı olmayan çocuk kitapları içerisinde her ne kadar bu araştırma kapsamında incelenen kitaplar gibi nitelikli kitaplar var olsa da maalesef piyasada niteliksiz kitaplarında var olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle aileler çocuklarına kitap seçerken çok daha dikkatli ve titiz davranmaları gerekmektedir. Oluşabilecek olumsuzlukları engellemek ve kitapların niteliklerinin artmasını sağlamak için yayınlanacak kitapların daha dikkatli incelenmesinde ve denetimden geçmesinde fayda vardır. İncelenen kitapların künye bilgilerine dair sonuçlara bakıldığında kitapların; sayfa sayısı, şekil özellikleri, ön ve arka kapakta var olan bilgiler bakımından çocukların gelişim özelliklerine uygun nitelikte olduğu söylenebilir.

Çocukların kitaplara karşı olumlu izlenim geliştirmesinde ve kitaplarla iyi iletişim kurmasında kullanılacak kâğıdın niteliği oldukça önem taşımaktadır. Bu nedenle resimli çocuk kitaplarında kolay yıpranmayan, renkleri doğru bir şekilde yansıtan, birinci kalite kâğıt hamurları kullanılmalıdır (Sever, 1995). İncelenen kitapların biçimsel özelliklerine dair sonuçlara bakıldığında kitapların; çocukların gelişim özelliklerine uygun özellikte, okunması rahat, çocukların gözlerine zarar vermeyecek biçimde ve kitaplık oluşturabilecekleri büyüklükte olduğu söylenebilir. Çocuklar için hazırlanan kitapların dayanıklı ve kullanışlı olması için formalama yöntemiyle ciltlenmeli, iplikle dikilmeli ve yapıştırıcı ile desteklenmelidir (Kıbrıs, 2006). Sadece yapıştırma veya tel dikiş yoluyla ciltlenen kitaplar daha kolay dağılırlar (Çakmak Güleç & Geçgel, 2005). Araştırmada incelenen kitapların tümünde sırttan yapıştırmalı ve dikişli ciltlenme yöntemi kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sebeple yazarın kitaplarının dayanıklı ve kullanışlı olduğunu söyleyebiliriz.

Çocuk kitaplarında dil ve anlatım çok önemli bir unsurdur. Sever'in (2007) de ifade ettiği gibi, çocuk kitaplarının, çocuğa göre olmasını belirleyen en önemli özelliği dili ve anlatımıdır. Çocuk kitapları,

çocuğun anadili ile tanışmasını ve anadilinin özelliklerini öğrenmesini sağlayan en önemli kaynaklardır. Bu nedenle çocuk kitapları çocuğun anlayabileceği ve beğenebileceği dil ve anlatım özellikleri taşımalıdır. Araştırmada incelenen kitaplarda akıcı, sade, abartılı olmayan bir dil kullanılmıştır. Çocukların anlamada zorluk çekebileceği kelimeler veya bağlaçlar kullanılmamış, kavram yanlılığı oluşturabilecek ifadelere ve argo kelimelere de yer verilmemiştir. Noktalama ve imla kurallarına özen gösterilmiştir. Bu bulgulara dayanarak incelenen kitapların içerik özelliklerine dair sonuçlara bakıldığında kitapların; dil ve anlatım yönünden çocukların gelişim özelliklerine uygun, Türkçe'nin doğru ve güzel kullanımını çocuklara sezdirecek nitelikte, anlaşılır olduğu söylenebilir.

Çocuk kitaplarında önemli bir işlevi yerine getiren ve kendi başına görsel bir öge olan resim, metinle beraber düşünüldüğünde de anlamı tamamlayan, açıklayan, genişleten, bazen de metne yeni anlamlar katan estetik bir uyaran haline gelir (Sever, 2003). Araştırmada incelenen kitaplarda kullanılan resimler ile kitabın konusu uyum içerisindedir. Bunun yanında resimler birbiri ile bağlantılı ve aralarında bütünlük vardır. Resimler çocukların yaş seviyesine uygun, ilgi çekici ve eğlencelidir. Siyah-beyaz resimler yerine renkli resimler kullanılmıştır. Ayrıca durağan resimler yerine hareket unsuru içeren resimler kullanılmıştır. İncelenen kitapların resimleme özelliklerine dair sonuçlara bakıldığında kitaplarda kullanılan resimlemelerin; hem yazınsal hem eğitsel yönden başarılı ve metinle uyumlu olduğu, çocukların ilgisini canlı tutacak ve onların yaratıcılıklarını geliştirebilecek nitelikte olduğu söylenebilir.

Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi sonucunda incelenen eserlerin biçim, içerik ve resimleme özellikleri açısından nitelikli olduğu sonucuna varılmıştır. İncelenen bütün eserlerin çocuklara kitap sevgisinin aşılmasında ve okuma alışkanlığı kazanmasında yardımcı olabileceği, onların sosyal, duygusal ve dilsel gelişimlerine katkı sağlayabileceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu araştırmanın resimli çocuk kitapları alanında yapılacak benzer araştırmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir.

Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarını biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelemek amacıyla yapılan bu araştırmanın sonuçlarına dayanılarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Çocukların ilk tanıştığı kitap türlerinden biri olan resimli çocuk kitapları, çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında önemli paya sahip olduğu için aileler nitelikli olan resimli çocuk kitaplarını seçmelidir. Aileler tercih edeceği kitapları iyice araştırmalı veya uzman kişilerden destek almalıdır. Bu anlamda ailelere, Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının nitelikli olduğu ve bu kitapları tercih edebilecekleri söylenebilir.
2. Kitap seçimi konusunda ailelere ve öğretmenlere yardımcı olmak adına yayımlanacak kitapların kapağına hangi yaş seviyesine uygun olduğu belirtilebilir.
3. Öğretmenler, çocuklara okumaları için Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarını önerebilir. Ayrıca sınıf ve okul kütüphanesi için bu kitaplar temin edilebilir.
4. Çocukların ve ailelerin bu tarz nitelikli resimli çocuk kitaplarıyla tanışmasını sağlamak amacıyla çocuk kitabı fuarları, yazar buluşması gibi faaliyetler artırılabilir.

5. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından komisyon oluşturulup piyasada var olan resimli çocuk kitapları belirli kriterlere göre incelenebilir ve inceleme sonucunda niteliksiz kabul edilen kitaplar piyasadan kaldırılabilir.
6. Araştırmacılar, son dönemde ortaya çıkan resimli çocuk kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkelerine uygunluğu açısından inceleyebilir.

Yazar Katkı Oranları

Çalışmaya 1. Yazar %51: 2. Yazar %49 oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

"Sara Şahinkanat'ın Resimli Çocuk Kitaplarının Biçimsel, İçerik ve Resimleme Özellikleri Açısından İncelenmesi" başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Avcı, F. (2006, Ekim, 4-6). *Geçmişten günümüze çocuk kitaplarındaki resimler* [Sözlü sunum]. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Aytekin, H. (2016). *Çocuk ve gençlik edebiyatı*. Anı Yayıncılık.
- Çakmak Güleç, H. ve Geçgel, H. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Kök Yayıncılık.
- Çakmak Güleç, H. ve Geçgel, H. (2015). *Çocuk edebiyatı okul öncesinde edebiyat ve kitap*. Paradigma Akademi Yayınları.
- Çınar, İ. (2009). Çocuk kitaplarında bulunması gereken bazı özellikler. *Eğitim Dergisi*, 22. <https://www.egitirim.gen.tr/cocuk-kitaplarında-bulunması-gereken-bazı-özellikler/>
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Dönmezler, E. (2019). *Türkiye'de yayınlanmış 5-8 yaş resimli çocuk kitaplarının biçim, resim ve içerik açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Gönen, M. (2017). *Çocuk edebiyatı yazarı ve çizeri olarak Feridun Oral'ın çocuk edebiyatımızdaki yeri ve eğitsel değerler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Gündüz Sağlam, A. (2007). *Anne-baba ve öğretmenlerin okul öncesi çocuk kitaplarını değerlendirmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Gürel, Z., Temizyürek, F., Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk edebiyatı*. Öncü Basımevi.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80. <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/kokdener/123091/13f.pdf>

- Karatay, H. (2011). T. Şimşek (Ed.), *Kurumdan uygulamaya çocuk edebiyatı* (s. 77-125) içinde. Grafiker Yayınları.
- Kardaş Koçak, M. (2017). *2000-2014 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış olan hikaye kitaplarının dış yapı, iç yapı ve resimleme nitelikleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Kaya, İ. (2006, 421-424). *Çocuk kitabı resimlerinde estetik boyut* [Sözlü sunum]. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Kaya, M. (2011). Çocuk edebiyatı kitaplarının biçimsel özellikleri. *Okul öncesi çocuk edebiyatı* (s. 14-16) içinde. Eğitim-Sen.
- Kıbrıs, İ. (2006). *Çocuk edebiyatı*. Eylül Yayıncılık.
- Lukens, R., Smith, J. ve Coffel, C. M. (2013). *A critical handbook of children's literature*. Pearson Education.
- Oğuzakan, F. (2013). *Çocuk edebiyatı*. Anı Yayıncılık.
- Sarıyüce, H. L. (2012). *Türk çocuk ve gençlik edebiyatı ansiklopedisi 1*. Nar Yayınları.
- Senemeğlu, N. (2004). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Gazi Kitabevi.
- Sever, S. (1995). Çocuk kitaplarında bulunması gereken yapısal ve eğitsel özellikler. *Abece Eğitim, Ekin ve Sanat Dergisi*, 107, 14-15.
https://www.academia.edu/19830966/Cocuk_kitaplarında_bulunması_gerekken_yapısal_ve_egitsel_ozellikler
- Sever, S. (2000). *Çocuk kitaplarında dilsel ve görsel duyarlık* [Sözlü sunum]. I. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Sever, S. (2003). *Çocuk ve edebiyat*. Kök Yayıncılık.
- Sever, S. (2007). *Çocuk ve edebiyat*. Kök Yayıncılık.
- Şahin, G. (2014). Okul öncesi dönem çocuk kitaplarında görsel bir uyaran olarak resim. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(3), 1309-1324.
<https://www.acarindex.com/pdfler/acarindex-a9866306-16a4.pdf>
- Şahinkanat, S. (2020). *Annemin çantası*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Babamın battaniyesi*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Beyoğlu macerası: Bilgi avcılarını gizli görevde*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Kim korkar kırmızı başlıklı kız'dan*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Maymun kral*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Üç kedi bir canavar*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2020). *Üç kedi bir dilek*. Yapı Kredi Yayınları.

- Şahinkanat, S. (2020). *Yavru ahtapot olmak çok zor*. Yapı Kredi Yayınları.
- Şirin, M. R. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı*. Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış*. Kök Yayıncılık.
- Tokgöz, İ. D. (2006). *Okul öncesi çocuklarına yönelik kitapların dil gelişim ve anlambilim açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Tuğrul, B. ve Feyman, N. (2006, 387-392). *Okul öncesi çocukları için hazırlanmış resimli öykü kitaplarında kullanılan temalar* [Sözlü sunum]. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Tür, G. ve Turla, A. (2005). *Okul öncesinde çocuk, edebiyat ve kitap*. Ya-Pa Yayınları.
- Ural, S. (2013). M. Gönen (Ed.), *Çocuk edebiyatı* (s. 33-56) içinde. Eğiten Kitap.
- Tanrıverdi, Belgin ve Özlem Apak. "Rıfat Ilgaz'ın Çocuk Romanlarının Okuma Dersinin Amaçlarına Uygunluğu Açısından İncelenmesi." *İlköğretim Online*, no. 7(2), 2008, ss. 252-272.
- Yılar, Ö. ve Turan, L. (2007). *Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, O. (2016). T. Şimşek (Ed.), *Okul öncesinde çocuk edebiyatı ve medya* (s. 61-105) içinde. Grafiker Yayınları.
- Yörükoğlu, A. (1996). *Çocuk ruh sağlığı*. Özgür Yayınları.

Extended Abstract

This research is aimed to examine Sara Şahinkanat's children's picture books in terms of their formal content and illustration features. The research was conducted using the descriptive survey model. The study group of the research consists of 8 children's picture books written by Sara Şahinkanat. The children's picture books of Sara Şahinkanat, which constitutes the study group of the research, were examined under four themes based on "Book Review Form" used: book information, stylistic features, content features and illustration features. Furthermore, descriptive analyzes of the data obtained in the study were made, and the analyzes were interpreted.

When the results of the imprint information of the examined books are analyzed, It can be said that it is suitable for the developmental characteristics of children in terms of the number of pages, shape features, and the information on the front and back covers. However, it was determined that the age group addressed was not specified in the books examined.

When the results of stylistic features of examined books are analyzed, it can be said that it is suitable for developmental characteristics of children, easy to read, in a way that does not harm the eyes of children and is large enough to create a library. In addition, it was determined that all of the books examined in the study used the back-glue and stitched binding method. For this reason, it can be said that the author's books are durable and valuable.

When the results of the content features of examined books are analyzed, in terms of language and expression, it can be said that it is suitable for the developmental characteristics of children, and correct and beautiful use of

Turkish is intelligible to children. Fluent, plain and not exaggerated language was used in the books. Words or conjunctions that children might have difficulty understanding were not used, and expressions and slang words that could create misconceptions were not included. In addition, attention was paid to punctuation and spelling rules.

When the results of the illustrations of the books were examined, it is seen that the illustrations were successful in both literary and educational terms and were compatible with the text. The illustrations in the books, can keep children's interest alive and develop their creativity. The pictures used in the books examined in the research and the book's subject are in harmony. In addition, the pictures are interconnected, and there is an integrity between them. The pictures are age-appropriate, engaging, and fun. Color pictures were used instead of black and white pictures. In addition, images with motion elements were used instead of still images.

As a result of the examination of Sara şahinkanat's children's picture books in terms of form, content and illustration features, it was concluded that examined works are qualified in terms of form, content and illustration features. Furthermore, it has been concluded that all the works examined can help children instill a love of books, acquire the habit of reading, and contribute to their social, emotional and linguistic development. In addition, it is thought that this research can be a source for similar research in the field of children's picture books.

